مقدمه

حسب قواعد مسئولیت انتظامی وکلای دادگستری و مورد عمل در کانون‌های متبوع، هر گونه تبلیغ و معرفی وکیل در رسانه‌های گروهی ممنوع بوده و عملی مغایر شئون وکالت محسوب می‌گردد. با این حال، با گسترش شبکه اطلاع‌رسانی جهانی اینترنت و ایجاد و توسعه سایت‌های شخصی وکلای دادگستری و کانون وکلا، این سوال مطرح می‌شود که آیا تبلیغ مذموم در مورد وکلای دادگستری هنوز شامل اطلاع‌رسانی در سایت‌های اینترنتی می‌شود یا خیر؟ آیا اطلاع‌رسانی تخصصی وکلا مجاز است یا خیر؟

1) موضوع ممنوعیت تبلیغ (سنتی)

برای وکلای دادگستری و نحوه اطلاع‌رسانی وکلای دادگستری در خصوص سوابق حرفه‌ای خود در رسانه‌های جدید به ویژه اینترنت در سال‌های اخیر همواره مورد بحث بوده است. در شماره جدید ۱۴، (شماره پی‌درپی ۱۸۳) زمستان ۱۳۸۲ «مجله کانون وکلای دادگستری مرکز»، به اتفاق آراء بر اطلاق منع هر گونه تبلیغ (و به طور ضمنی اطلاع‌رسانی) تاکید شده و تشخیص موارد خلاف شأن به صورت موضوعی به عهده شعب محترم انتظامی کانون‌ها واگذار شده است.

از دیگر سو، موضوع مذکور یکی از عناوین کاری مجمع هیات عمومی اتحادیه سراسری کانون‌های وکلای دادگستری ایران – اسکودا بوده و به جهت فقدان شناخت کافی از مسئله مطروحه، تصمیم مقتضی اتخاذ نشده است. بدین جهت، با توجه به نیاز روز و عملی وکلای دادگستری، مباحثی در این خصوص مطرح شده و تاکنون منجر به ارائه طرح جامع نشده است.

۲) سوابق مربوط به منع تبلیغ توسط وکیل دادگستری

۲-۱- حسب بخشنامه شماره ۱۶۵ مورخ ۱۶/۱/۱۳۶۸ هیات مدیر کانون وکلای دادگستری مرکز، تبلیغ از طریق انتشار اوراق و اعلام آگهی از طریق مطبوعات تخلف از نظامات کانون محسوب می‌گردد. به نظر می‌رسد این بخشنامه اولین مصوبه کتبی در سال‌های اخیر در خصوص منع تبلیغ وکلای دادگستری باشد.

۲-۲- طبق بند ۴ مصوبات جلسه شورای هماهنگی کانون‌های وکلای دادگستری مورخ ۱۵/۲/۱۳۷۹، ذکر عناوین و تخصص‌ها و سوابق شغلی در تابلوها و یا سرکاغذهای وکلای منتخب نوعی تبلیغ محسوب می‌شود و تخلف انتظامی است.

۲-۳- طبق بند ۴ مصوبه شورای هماهنگی کمیسیون‌های کارآموزی کانون‌های وکلای دادگستری مورخ ۲۴/۶/۷۹، کارآموزان وکالت دادگستری به غیر از «نام و نام خانوادگی و واژه کارآموز وکالت» حق استفاده از هیچ عبارت دیگری را ندارند.

۲-۴- بخشنامه سال ۱۳۷۹ نایب رئیس وقت کانون مرکز، در خصوص همکاری وکلا با موسسات غیرقانونی و تبلیغ در مورد وکالت، به دلیل مصادیق بارز بند ۳ از ماده ۸۰ ناظر به ماده ۷۶ آیین‌نامه لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری تخلف انتظامی محسوب می‌گردد.

۲-۵- مصوبه مورخ ۱۸/۷/۱۳۷۹ هیات مدیر کانون وکلای دادگستری مرکز، در سرنامه‌ها و اوراق وکلا تنها مجاز به استفاده از عنوان وکیل دادگستری و ذکر پایه آن هستند. لذا اضافه کردن القابی نظیر عضو هیات علمی دانشگاه، قاضی سابق دیوان عالی کشور، وکیل در دعاوی بین‌المللی و ... نوعی تبلیغ و خلاف شأن وکالت است.

۳) جواز معرفی و اطلاع‌رسانی وکلای دادگستری در اینترنت

بر اساس تصمیم جلسه ۸۳ هیات مدیر مورخ ۸/۳/۱۳۸۱، تبلیغ از طریق اینترنت به صورت ذکر اسم، شماره تلفن، و نشانی و اعلام تغییر آن بلامانع است.

۴) نظریه و رأی وحدت رویه اعضاء دادسرا و دادگاه انتظامی کانون مرکز

با توجه به بررسی‌ها و متون قانونی، هر چند به عنوان «تبلیغ» تخلفی در آیین‌نامه تخلفات انتظامی وکلای دادگستری پیش‌بینی نشده است، الزامات سجل و رفتار غیر اخلاقی در اعمال و رفتار وکلا، به‌خصوص در زمینه تبلیغ غیرمجاز، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

از نظر تطبیقی نیز بین سیستم‌های مختلف حقوقی راجع به موضوع تبلیغ وحدت نظر وجود ندارد. کشورهای مختلف، بستری برای تبلیغ خدمات حقوقی فراهم کرده‌اند، ولی در ایران هنوز محدویت‌های خاصی بر فعالیت‌های تبلیغاتی وکلا برقرار است.

مطالب حقوقی بیشتر در: https://irlawyers.ir/ --- الکترونیک، کامپیوتر، بورس و غیره در: https://229-415.ir/

۵) طرح مسئله در مجمع عمومی اسکودا

مسئله تجویز یا عدم تجویز اطلاع‌رسانی در اینترنت، محل سوال کانون‌های وکلای دادگستری بوده و درخواست اتخاذ تصمیم مشترک و هماهنگ در این زمینه مطرح شده است. این نیاز برای ارائه پاسخ و تسهیل فرایندهای ارتباطی بین وکلا و موکلان، به شدت احساس می‌شود.

۶) تفاوت ذاتی بین تبلیغ و اطلاع‌رسانی

۶-۱) ماهیت تبلیغ سنتی و جدید
تبلیغ سنتی با رویکردی دعوت کننده و اطلاع‌رسانی تخصصی با روشنگری و شفافیت در ارائه اطلاعات تفاوت دارد. اطلاع‌رسانی باید بر مبنای واقعیت و سوابق ثابت شده و ملموس باشد و به واسطه کتمان حقیقت یا ارائه نادرست اطلاعات، صدمه به اعتبار حرفه وکالت وارد نکند.

۶-۲) تغییر شرایط حاکم بر تبلیغ سنتی
شرایط اجتماعی و فناوری به گونه‌ای تغییر کرده است که هنوز به‌کاربردن روش‌های سنتی در خصوص اطلاع‌رسانی، کارا و قابل توجیه نمی‌باشد. برای برآورده کردن نیازها، تشکلی جدید در ارائه خدمات اینترنتی و اطلاع‌رسانی ضروری است.

۷) وظایف کانون‌ها در رفع نیاز به اطلاع‌رسانی وکلای دادگستری

کانون‌های وکلای دادگستری موظف به رصد و ارتقاء شرایط خدمت‌رسانی به وکلا و ارائه راهکارهایی جهت معرفی صحیح و محترمانه وکلای دادگستری در فضای اینترنت هستند. باید از اتخاذ رویکردهای قدیمی در جلوگیری از اطلاع‌رسانی، دوری کرد و نظارت دقیقی بر فعالیت‌ها انجام داد.

مطالب حقوقی بیشتر در: https://irlawyers.ir/ --- الکترونیک، کامپیوتر، بورس و غیره در: https://229-415.ir/

۸) نتیجه‌گیری

در نهایت قضات و مسئولین کانون وکلا باید به این درک برسند که اطلاع‌رسانی برای وکلای دادگستری در اینترنت یک نیاز ضروری است و باید به نحوی طراحی و اجرا گردد که همزمان با حفظ شأن وکالت، به شفافیت و افزایش اعتبار وکیل منجر شود.

حفظ اصول اخلاقی و قانونی در این حوزه، بایستی از اولویت‌های پروژه‌های اطلاع‌رسانی وکلای دادگستری باشد. در صورت اجرای درست و مناسب این طرح، می‌توان به ایجاد پل ارتباطی سالم و مؤثر میان وکلا و موکلان امیدوار بود.

لطفاً نظرات و پیشنهادات خود را در خصوص اطلاع‌رسانی تخصصی وکلای دادگستری به اشتراک بگذارید و به این مهم برای بهبود وکالت در کشور کمک نمایید.